

Mark- och miljödomstolen
Vänersborgs tingsrätt
Box 1070
462 28 Vänersborg

Malmö den 20 juni 2024

Endast via e-post: mmd.vanersborg@dom.se

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R8

INKOM: 2024-06-20
MÅLNR: M 5719-23
AKTBIL: 12

Swerock AB:s komplettering i mål nr M 5719-23

Ansökan om tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken till täktverksamhet, vattenverksamhet m.m. inom fastigheterna Bäck 1:8 och Löjenäs 1:5 i Hylte kommun, Hallands län.

1. Inledning

- 1.1 Enligt underrättelse från Mark- och miljödomstolen, daterat den 8 mars 2024 inkommer Swerock AB ("Swerock" eller "Bolaget") härmed med komplettering av ansökan.
- 1.2 Bolaget har valt att bemöta synpunkterna från respektive myndighet avseende komplettering under var sin rubrik. Inkomna synpunkter sammanfattas i kursiv text varefter Swerocks bemötande följer (ej kursiverad). Rubriceringen följer densamma i respektive myndighetsyttrande och för att undvika upprepningar kommer hänvisning bakåt att göras i största möjliga mån.
- 1.3 Samtliga svar som är av mer miljöteknisk eller teknisk karaktär har bemötts av WSP Sverige AB och Forcic Consulting AB som även har varit involverade i framtagande av underlaget till ansökan.
- 1.4 Bolaget noterar att Hylte kommun, Samhällsbyggnadsnämnden i Hylte kommun och Statens Geologiska Institut avstår från att yttra sig i målet.

2. Mark- och miljödomstolen (aktbilaga 8)

- 2.1 Återvinning av externa massor för anläggningsändamål
- 2.2 *Enligt tabell 1 i samrådsredogörelsen planeras återvinning av externa massor för anläggningsändamål i en omfattning om 10 000 ton/år. Domstolen saknar beskrivning av den verksamheten inklusive mottagningskontroll i ansökningshandlingarna.*
- 2.3 Sedan samrådet genomfördes har Swerock valt att inte ansöka om att få användas sig av externa massor för anläggningsarbeten. Externa massor för

Stockholm
Göteborg
Malmö
Linköping

Advokatfirman Delphi
Nordenskiöldsgatan
11A
211 19 Malmö
Tel 040-660 79 00
malmo@delphi.se
www.delphi.se

anläggningsändamål kommer således inte att tas emot inom ramen för ansökt verksamhet, varför en beskrivning inklusive mottagningskontroll inte krävs.

2.4 Avbaningsmassor

2.5 *Ange uppskattad mängd avbaningsmassor samt hur mycket som kan komma att behöva användas för efterbehandlingsåtgärder.*

2.6 Berget inom brytområdet ligger grunt, det är enbart cirka 1–2 meter ner till berget. I detta avseende ska det dock poängteras att det givetvis kan förekomma variationer inom brytområdet med djupare avstånd till berget. I dagsläget har Swerock brutit bort cirka 4 hektar enligt det gällande tillståndet. Med det utökade området kommer ytterligare 10 hektar att utgöra brytområde, d.v.s. det totala brytområdet kommer uppgå till totalt 14 hektar. Beräknat på 10 hektar (eftersom 4 hektar redan är utbrutet) samt att det förekommer ett djup på cirka 1–2 meter ner till berget utgör avbaningsmassorna uppskattningsvis cirka 100 000 – 200 000 m³kubik.

2.7 För anläggande av efterbehandlingsåtgärder såsom släntlutning i framtida täktsjö och för att lägga tillbaka avbaningsmassor inom de områden som ska återgå till skogsmark anser Bolaget att den beräknade mängden är rimlig.

2.8 Utsläppsvillkor för vatten

2.9 *Sökanden har inte föreslagit några utsläppsvillkor för vatten. Beskriv hur sökanden har tänkt kontrollera utsläppen och eventuella förslag till utsläppsvillkor?*

2.10 Redan i dagsläget provtar Bolaget suspenderat material, oljeindex och totalkväve i utgående vatten från verksamheten. Swerock föreslår att provtagning av utgående vatten fortsatt kommer att ske inom ramen för kontrollprogram/egenkontroll av verksamheten. Då verksamheten inte kommer att omfatta någon mottagning av entreprenadberg eller övriga externa massor, bedöms det inte relevant att utöka antalet provtagningsparametrar utöver vad som ovan redovisats. Egenkontrollen följs löpande upp av tillsynsmyndigheten inom ramen för tillsynen. För det fall tillsynsmyndigheten i den uppföljande tillsynen, med provtagningsresultat som grund, finner det motiverat, kan ytterligare provtagningsparametrar läggas till inom ramen för tillsynen i ett senare skede.

Swerock föreslår följande villkor om följande parametrar och haltvärden:

- Suspenderat material: 50 mg/l
- Totalkväve: 5 mg/l
- Oljeindex: <1 mg/l

3. Länsstyrelsen i Hallands län (aktbilaga 7)

3.1 Deldom

3.2 *Yrkandet behöver förtydligas så att det framgår att ansökt mängd avser årlig tillståndsgiven mängd, så som anges i 14 kap. huvudinlagan. Yrkandet behöver vidare förtydligas så att det tydligt framgår vilka villkor som ska vara förenade med det yrkade tillståndet som ansökan om deldom avser.*

3.3 Swerock föreslår följande förtydligande av yrkandet om deldom (ändringar framgår nedan av **fetmarkerad** text):

Swerock yrkar att Mark- och miljödomstolen genom deldom inom ramen för samma ansökningsmål enligt föreliggande ansökan, meddelar tidsbegränsat tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till utökad verksamhet inom fastigheten Bäck 1:8 innefattande:

- täkt av berg med brytning av **ett** maximalt **årligt uttag om** 50 000 ton berg *utöver* den **årliga** mängd som omfattas av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Hallands läns **beslut** den 24 juni 2010 (dnr. 551-2544-09) ("Gällande tillstånd"), inom de områden som markerats på Bilaga 1 och i enlighet med de villkor som anges i Gällande tillstånd, **med ändring av villkor 3.**

Tillståndet ska gälla till dess ett nytt tillstånd enligt miljöbalken får tas i anspråk, dock som längst till den 31 maj 2025.

Swerock yrkar vidare att Mark- och miljödomstolen genom samma deldom:

- a) godkänner den i föreliggande ansökan ingående miljökonsekvensbeskrivningen ("MKB") i de delar som är relevanta för vad som yrkas ovan gällande utökat tillstånd,
- b) fastställer att den ekonomiska säkerhet som godkändes i samband med Gällande tillstånd ska omfatta även för vad som yrkas ovan gällande deldomen, samt
- c) meddelar att det utökade tillståndet får tas i anspråk omedelbart (verkställighetsförordnande).

3.4 *I 14.10 anför bolaget att miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas i de delar som är relevanta för yrkandet om deldom. Länsstyrelsen anser att bolaget bör klargöra vilka delar i miljökonsekvensbeskrivningen som är relevanta för yrkandet om deldom.*

3.5 De delar av miljökonsekvensbeskrivningen som omfattas av ramen för befintligt tillstånd, dvs. geografisk avgränsning, yrkanden samt till befintligt tillstånd hörande villkor, är de delar som Swerock yrkar ska godkännas inom ramen för prövningen av deldomen.

- 3.6 *Bolaget bör komplettera med utredning som bekräftar den påstådda materialbristen i avsättningsområdet.*
- 3.7 Bolaget gör bedömningen att det inte krävs kompletterande utredning som bekräftar den påstådda materialbristen i avsättningsområdet. Inom en radie på tre mil finns det enbart två bergtäkter inkluderat den ansökta verksamheten, Bäck bergtäkt, som kan förse den lokala marknaden med material. Det är således långt mellan de olika bergtäkterna som kan förse den lokala marknaden med material. Mycket av materialet går till vägunderhåll av både grusvägar och som bärlager till olika byggprojekt och för grundläggande till asfaltvägar.
- 3.8 I översiktsplan för Hylte kommun, antagen den 28 november 2019 beskrivs behovet av täkter för framtida utveckling och materialförsörjning. Översiktsplanen beskriver hur behovet av ballastmaterial är stort i samhället, framför allt för att bygga infrastruktur. Under 2017 producerades sammanlagt 214 000 ton ballast i Hylte kommun.¹ I översiktsplanen beskrivs vidare ett behov av bostadsutveckling. Målet för befolkningstillväxten är enligt huvudscenariot att antalet Hyltebor är cirka 12 000 personer 2040, vilket är cirka tusen fler än idag. Det motsvarar ett bostadsbehov på ungefär 470 bostäder till år 2040. För prognosperiod en 2017–2040 överstiger bostadsbehovet dagens bostadsbestånd med råge.² Om man grovt räknar med att dessa 1000 personer ”förbrukar” lika mycket som genomsnittssvensken under ett år, motsvarar det ett ökat behov av ungefär 390 ton ballast per år i år 2040, d.v.s. 1,5 gånger mer än dagens produktion i Hylte. Eftersom det inom ramen för den fysiska planeringen inte finns en avsikt att tillåta nyetablering av täktverksamheter är ett ökat uttag från täkten i Bäck central för materialförsörjningen i Hylte kommun.³
- 3.9 Över lag finns ett byggbehov i landet gör att efterfrågan på bergmaterial kommer vara hög under överskådlig tid. Sambandet mellan produktionen inom byggsektorn och produktionen av ballast tyder på att det totala behovet av material under de närmaste 10–15 åren kommer ligga på 100–120 miljoner ton/år. Produktionen av ballastmaterial har under de senaste 10 åren i medeltal varit cirka 75 miljoner ton. Om investeringsbehovet i bostäder och infrastruktur ska kunna genomföras, behöver produktionen av ballast ligga på en nivå som är 40–60 procent högre per år under den närmsta tioårsperioden jämfört med föregående tidsperiod.⁴
- 3.10 För undvikande av att mötandet av en ökad efterfrågan leder till ökad miljöpåverkan är en utökning av produktionen i etablerade täkter väsentlig. De största utsläppen av koldioxid vid produktion av ballast kommer från materialtransporter. Den övervägande delen av transportererna av ballast sker med lastbil och vid transportavstånd över 15–30 km överstiger utsläppen av CO₂ från transporten utsläppen från produktionen av krossberg. Genom att undvika långa transportavstånd, kan miljöpåverkan genom utsläpp av koldioxid minskas.

¹ Se Översiktsplan för Hylte kommun – del 1, s.116

² Se Översiktsplan för Hylte kommun – del 1, s. 74.

³ Se Översiktsplan för Hylte kommun – del 1, s. 116–119.

⁴ SGU:s rapport (SGU:s dnr 317-1572/2013) *Metodutveckling för regional materialförsörjningsplanering*, s. 13.

Det finns därmed stora möjligheter att minska ballastproduktionens klimatpåverkan genom att lokalisering av täkter sker så att man får så korta transportavstånd som möjligt.⁵ Ur klimathänseende och för undvikande av en ökad miljöpåverkan är det således mer fördelaktigt med en ökning av produktionen i en befintlig täkt, jämfört med etablering av en ny täkt på längre avstånd från avsättningsområdet, för att kunna möta efterfrågan på material.

- 3.11 Slutligen vill Swerock framhålla att det inte finns något legalt krav på att genomföra en behovsutredning.
- 3.12 *Länsstyrelsen bedömer att det saknas förutsättningar att så som bolaget yrkar meddela deldom om tillstånd att få utöka verksamheten under tillståndsprövningens gång ... I förevarande mål ansöker bolaget om deldom för att utöka både brytområdet och den årliga tillståndsgivna mängden inom redan tillståndsgiven tid. En ansökan att ta ny mark i anspråk aktualiserar i sig bestämmelser i 3 kap. miljöbalken. Enligt Länsstyrelsens uppfattning krävs en fullständig prövning och ett helt nytt tillstånd för att ta ny mark i anspråk. Utökad årlig brytningsmängd påverkar omfattningen av verksamheten i tükten. En utökning av tillståndsgiven mängd kräver därmed också en fullständig prövning av en ansökan om i vart fall ändringstillstånd.*
- 3.13 Swerock bedömer att befintligt brytningsområde saknar de tillståndsgivna volymerna, dvs. 1 000 000 ton berg. Utökning av brytningsområdet i *plan* samt *utökat årligt uttag* krävs för att tillgodose marknaden med efterfrågat bergmaterial. Yrkande om deldom avser därmed varken utökning i djup eller maximalt tillståndsgiven mängd. Därutöver innebär yrkande om deldom enbart en marginell förändring i förhållande till rådande produktion. I huvudsak kommer antalet sprängningar per år förbli densamma som inom ramen för Gällande tillstånd. Miljöeffekterna, trots utökning, bedöms därmed i huvudsak motsvara rådande förhållande inom ramen för befintlig verksamhet.
- 3.14 Swerock har inom ramen för föreliggande ansökan upprättat en MKB och en TB. De miljökonsekvenser och tekniska beskrivningar som beskrivs där är relevanta för det utökade tillståndet då dessa avser samma exploateringsplan och därmed miljöeffekter.
- 3.15 Slutligen ska det poängteras att det utökade brytområdet är inom redan tillståndsgivet verksamhetsområdet för tükten. Det är således inte fråga om ianspråktagande av ny mark, utan det aktuella området har redan prövats och funnits lämpligt för den ansökta verksamheten.
- 3.16 Mot bakgrund av ovanstående innebär utvidgningen en obetydlig påverkan på mark- och vattenområden. Länsstyrelsens uppfattning att det krävs ett helt nytt tillstånd är således inkorrekt.
- 3.17 *Det är vidare inte möjligt att så som bolaget yrkar fastställa att den ekonomiska säkerheten som godkändes i samband med det gällande tillståndet, ska omfatta*

⁵ SGU:s rapport (SGU:s dnr 317-1572/2013) *Metodutveckling för regional materialförsörjningsplanering*, s. 14.

även för vad som yrkas ovan gällande deldomen. Den nu gällande ekonomiska säkerheten är kopplad till tillståndet i Miljöprövningsdelegationens beslut 2010-06-24, dnr 551-2544-09, den kan inte användas för ett annat täkttillstånd. För att kunna ta ett eventuellt tillstånd i deldom i anspråk måste bolaget lämna en ekonomisk säkerhet till Mark- och miljödomstolen och inhämta domstolens godkännande av säkerheten.

- 3.18 Swerock vill i denna del förtydliga att Bolaget menar att den ekonomiska säkerheten till dess storlek ska vara lika stor som den befintliga ekonomiska säkerheten, inte att Bolaget ska använda sig av samma ekonomiska säkerhet som för den befintliga verksamheten. För det fall Swerocks yrkande om deldom beviljas kommer Bolaget givetvis att ställa ut en ny ekonomisk säkerhet i enlighet med vad som beslutas i deldomen.
- 3.19 Villkor om buller, vibrationer och arbetstider
- 3.20 *Villkor 5: Skäl för att det yrkade arbetstidsvillkoret har mildrats jämfört med det som tidigare har gällt för verksamheten, skäl för mildringens omfattning samt förutsättningar att styra de mest bullrande arbetsmomenten i tid för att minimera bullerstörningar under tidig morgon, sen eftermiddag-kväll.*
- 3.21 *Villkor 6: Skäl för att det yrkade bullervillkoret har mildrats jämförts med det som tidigare har gällt för verksamheten samt skäl för mildringens omfattning.*
- 3.22 Swerocks yrkade villkor 5 och 6 motsvarar vad som följer av praxis.⁶
- 3.23 Enligt praxis är det inte miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt att föreskriva lägre nivåer för buller om riktvärdena kan innehållas, jfr 2 kap. 7 § miljöbalken.⁷ Om verksamheten innehåller Naturvårdsverkets riktvärden i *Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller*⁸ saknas anledning att ytterligare begränsa verksamhetens arbetstider.
- 3.24 Utgångspunkten är således att Naturvårdsverkets vägledning ska fungera som utgångspunkt vid fastställandet av arbetstider, men att det i enskilda fall kan finnas skäl att tillämpa andra nivåer. Bolaget anser att det i förevarande ansökan inte finns skäl att tillämpa andra nivåer än de som framgår av Naturvårdsverkets vägledning.
- 3.25 Swerock har ansökt om att drifttiden för dagtid ska gälla från och med kl. 06.00. Detta har gjorts mot bakgrund av att Swerock ska hinna med att fullfölja de åtaganden som följer av avtal, samt utefter den efterfrågan som finns på materialet från täkten i Bäck. Den begränsning av arbetstid som det innebär för Swerock att inte tillåtas bedriva verksamhet från kl. 06.00 kommer innebära att Bolaget drabbas av en stor konkurrensmässig nackdel. Detta beror på att den absoluta majoriteten av Swerocks kunder påbörjar sin produktion i

⁶ Se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens avgöranden i mål nr M 9015–17 samt M 7582–18.

⁷ Se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens domar den 27 april 2018 i mål nr M 9015-17, den 2 juli 2019 i mål nr M 7582-18 samt den 16 april 2018 i MÖD 2018:16 (mål nr M 6236-17).

⁸ Se Naturvårdsverkets rapport 6538 *Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller*.

byggprojekten kl. 07.00, vilket är brukligt inom byggbranschen. Detta medför att Swerock måste hinna lasta ut produkterna till byggprojekten så att de är på plats på byggarbetsplatserna kl. 07.00. Detta innebär i sin tur att Swerock måste ges möjlighet att kunna påbörja sin verksamhet redan kl. 06.00, vilket är i enlighet med arbetstiderna i Naturvårdsverkets vägledning om externt industribuller.

- 3.26 Det ska understrykas att Swerock har ett stort behov av att kunna bedriva verksamheten under en så stor del av dygnet som det är möjligt för att kunna optimera sin verksamhet på det sätt som det är planerat i ansökan. Allt för att kunna möta det behov som finns av materialet från verksamheten. Bullervärdena, inom de av Swerock föreslagna arbetstiderna, är dessutom helt i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer för buller.
- 3.27 Sammanfattningsvis är det konkurrensbegränsande att inte tillåta verksamhet från kl. 06.00. En begränsning som inte står i proportion till eventuell miljönytta. Swerock har en lång och bred erfarenhet i branschen och ser därför ett behov av yrkade arbetstider. Det saknas något motstående intresse såsom störningar för närboende som väger tyngre än intresset av den ansökta verksamhetens drift enligt villkor 5 och 6. Att i förevarande fall inte bevilja villkor med arbetstider som motsvarar vad som fastställts i praxis är därmed oskäligt konkurrenshämmande. Bolaget har i ansökningshandlingarna visat att den sökta verksamheten medför en liten negativ konsekvens ur bullerhänseenden och att Naturvårdsverkets riktvärden för buller kan innehållas och det saknas därför skäl att föreskriva strängare villkor. Det är varken miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.
- 3.28 *Villkor 7 och 8: Skäl för att yrkade begränsningsvärden för vibrationer och luftstötavg har mildrats jämfört med de som tidigare har gällt för verksamheten samt skäl för mildringens omfattning.*
- 3.29 Swerocks yrkade villkor 7 och 8 motsvarar vad som följer av praxis.⁹
- 3.30 Yrkade nivåer innebär en rimlig avvägning mellan störningar och kostnader då alltför låga vibrationsvillkor oftast inte ger den miljönytta som avses. Lägre nivåer än de som föreslås av Swerock (4 mm/s respektive 6 mm/s) kan medföra både ökad störning för närboende och ökade kostnader för verksamhetsutövaren genom att sprängningar sker vid fler tillfällen men med mindre sprängsalvor. Ett annat alternativ är att sprängning sker med ökat antal intervaller eller ökad intervalltid vilket innebär att sprängningen varar längre med ett längre störningsmoment. En vibration som pågår längre upplevs emellertid som kraftigare av människor även om toppvärdet inte ökar, varför alternativet inte är bättre ur störningshänseende.
- 3.31 Mot bakgrund av ovanstående är begränsningsvärdena för vibrationer och luftstötavgör skäliga enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

⁹ Se bl.a. Mark- och miljööverdomstolen domar den 28 augusti 2014 i mål nr M 9233-13 och den 6 mars 2023 i mål nr M 11112-21 samt Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätts dom den 30 juni i mål nr M 3273-22.

- 3.32 *Bolaget bör föreslå villkor i syfte att begränsa utsläpp av föroreningar till recipienten. Förslaget bör minst omfatta parametrarna suspenderat material, totalkväve, ammoniumkväve och oljeindex.*
- 3.33 Se Swerocks förslag i punkten 2.10 ovan.
- 3.34 Kulturmiljö
- 3.35 *Bolaget bör klargöra om det åtar sig att genomföra en arkeologisk utredning.*
- 3.36 Bolaget åtar sig inte att genomföra en arkeologisk utredning då sådan utredning inte erfordras. Vidare har Bolaget haft dialog med Länsstyrelsen i Hallands län efter genomfört myndighetssamråd och då fått uppgift om att det inte behövs genomföras någon arkeologisk utredning. Denna information har Swerock fått genom telefonsamtal med Lotta Schurmann, handläggare vid Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Hallands län, som påtalade för Bolaget att det inte behövdes någon utredning då det inte finns några utpekade fornlämningar inom området.
- 3.37 Övervakning och kontroll
- 3.38 *Ansökan behöver kompletteras med förslag till kontroll vad avser buller, utsläpp av föroreningar till recipienten, grundvattennivåer, recipientkontroll, vibrationer och luftstötsvågor (22 kap. 1 § p. 5 MB).*
- 3.39 Kontroll avseende buller, utsläpp av föroreningar till recipienten, grundvattennivåer, recipientkontroll, vibrationer och luftstötsvågor kommer framgå av det kontrollprogram som lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att tillståndet har tagits i anspråk i enlighet med villkor 14 i ansökan. Vad som ska ingå i kontrollprogrammet hanteras inte inom ramen för denna ansökan, utan detta hanteras bäst inom ramen för tillsynen tillsammans med tillsynsmyndigheten. Detta framgår av praxis.¹⁰
- 3.40 Den tekniska beskrivningen
- 3.41 *Angivna arbetstider i den tekniska beskrivningen överensstämmer inte med yrkat villkor 5 om arbetstider och inte heller med uppgifter i bullerutredningen. Planerade arbetstider bör klargöras (s.10).*
- 3.42 Swerock vill förtydliga att det är den arbetstid som anges i villkor 5 som gäller, d.v.s. täktverksamheten får bedrivas helgfria vardagar kl. 06.00-18.00, dock med undantag för utlastning som får bedrivas kl. 06.00-22.00. Föreskriven arbetstid i MKB:n och TB:n stämmer inte, utan utgör skrivfel.
- 3.43 Bullerutredningen har tagit hänsyn till att täktverksamheten kommer bedrivas kl. 06.00-18.00 men eftersom utlastning inte påverkar bullernivåerna anser

¹⁰ Se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 6 mars 2023 i mål nr M 11112-21, Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätts dom den 30 juni 2023 i mål nr M 3273-22 och Mark- och Miljödomstolen vid Nacka tingsrätts dom den 29 september 2023 i mål nr M 8953-22.

Bolaget att revidering av villkor 5 inte får någon betydelse för resultatet av bullerutredningen.

- 3.44 Mot bakgrund av ovanstående föreslår Swerock följande justering av villkor 5 (tillägg framgår av **fetmarkerad** text och bortfall framgår av ~~genomstruken~~ text):

5. Tåktverksamheten, utlastning och transporter, får endast bedrivas helgfria vardagar kl. 06.00–18.00.

Utlastning får endast ske helgfria vardagar mellan kl. 06.00–22.00.

Sprängningar får endast ske helgfria vardagar mellan kl. 08.00–16.00.

I händelse av akuta behov, till exempel vid halkbekämpning, olyckor etcetera, får utlastning och transporter ske även utöver ovan angiven tid. Tillsynsmyndigheten får därutöver vid specifika behov, till exempel i samband med infrastrukturprojekt, medge att arbetstiderna tillfälligt utökas.

- 3.45 *Antalet sprängtillfällen per år behöver förtydligas; bland annat anges att sprängning beräknas ske vid max åtta tillfällen under ett år med maxproduktion och att det vid normalproduktion utförs upp till tio sprängningar per år.*
- 3.46 Swerock vill förtydliga att sprängning beräknas ske vid tio tillfällen per år vid maximalproduktion och vid åtta tillfällen per år vid normalproduktion. Informationen om antal sprängningar per år i den tekniska beskrivningen utgör en felskrivning.
- 3.47 *Det behövs redogörelse för skapandet av täktsjön så att det framgår om hela täktsjön kommer att skapas oavsett tidpunkt för täktens avslut, eller om det kan bli så att endast del av sjön eller ingen sjö bildas.*
- 3.48 Under den tid täktverksamheten bedrivs på dagens nivå om +150 (RH200), kommer ingen täktsjö att bildas eftersom marknivån utanför brytningsområdet är aningen lägre. När täktverksamheten går ner på djupare nivåer, kommer en täktsjö att bildas när verksamheten avslutas, dock enbart inom det område som har brutits ut till en nivå om +130 (RH2000).
- 3.49 *Det behövs vidare en beskrivning av de efterbehandlingsåtgärder som bolaget avser att vidta, utöver skapandet av sjöytan. Det behöver framgå hur de medför skydd för människor från att skadas samt hur de främjar den biologiska mångfalden och det rörliga friluftslivet. De angivna badzonerna bör redovisas på efterbehandlingsplanens del M2.*
- 3.50 Eftersom föreliggande ansökan inte avser en verksamhet utan tidsbegränsning finns det ingen anledning att ta fram en detaljerad redogörelse för efterbehandlingsåtgärder redan vid tillfället för ansökan. Tvärtom är detta olämpligt eftersom det är svårt för Swerock att redogöra för vilka åtgärder som är mest lämpliga för efterbehandling om 25 år med hänsyn till skydd för människor samt främjande av biologisk mångfald.

- 3.51 I enlighet med villkor 15 i ansökan kommer en slutlig efterbehandlingsplan – med beskrivning av de efterbehandlingsåtgärder som avses vidtas – ges in till tillsynsmyndigheten senast tre år innan tillståndet för verksamheten upphör. Denna ska upprättas efter samråd med tillsynsmyndigheten. Villkor 15 i föreliggande ansökan är dessutom förenlig med Mark- och miljööverdomstolens praxis om efterbehandlingsplaner, se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom den 24 augusti 2018 i mål M 4908-17 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 6 maj 2022 i mål M 1050-20, där domstolen fastställde liknande villkor.
- 3.52 *Bolaget får klargöra om det åtar sig att anlägga damm med sådan utformning som i figur 4 och om det föreligger hinder mot att anlägga dammen inom de första 12 månaderna efter det att ett eventuellt tillstånd tas i anspråk.*
- 3.53 Figur 4 i TB:n utgör en principskiss över hur en sedimentationsdamm i en täkt kan se ut. Det är således inget åtagande avseende dammens exakta utformning. Sedimentationsdammens exakta placering och utformning hanteras bäst tillsammans med tillsynsmyndigheten varför Swerock föreslår att denna fråga skjuts till fram till diskussionen med tillsynsmyndigheten gällande kontrollprogrammet.
- 3.54 Det föreligger inget hinder mot att anlägga sedimentationsdammen inom de första tolv månaderna efter det att tillstånd har tagits i anspråk.
- 3.55 Buller
- 3.56 *Om annan utrustning med högre källjud än de angivna kommer att användas i verksamheten behöver bullerutredningen kompletteras med de högsta ljudnivåerna som kommer att bli aktuella (Länsstyrelsen noterar t.ex. att källjudet för den redovisade borren är lägre än vad som vanligtvis redovisas för icke-bullerdämpade borrhöggregat i bullerutredningar).*
- 3.57 Swerock har med hjälp av Forcit tagit fram en uppdaterad bullerutredning, se Bilaga I. De ljudkällor som ingått i bullerutredningen framgår av tabell på sida 8 i den uppdaterade bullerutredningen, se Bilaga I. I bullerutredningen har förtydligats att en odämpad borrhög använts och att ljudeffekter för denna uppgår till 126 dB. En ljuddämpad borrhög minskar ljudeffekten med ca 10 dB-enheter. Information om borrhögen har uppdaterats med källdata från TemaNords rapport *Best Available Technique – Buller från bergtäkter*.¹¹ I övrigt bedöms resterande källdata väl motsvara de högsta ljudnivåerna som kommer bli aktuella för ljudkällorna.
- 3.58 *I den tekniska beskrivningen anges att det normalt är en (1) mobil förkross och efterkross i gång i tükten. Bullerutredningen baseras bl.a. på den förutsättningen. Om flera krossar kan komma att vara i drift samtidigt behöver bullerutredningen kompletteras i detta avseende.*

¹¹ Pär Wigholm, Per Åke Nilsson och Örjan Johansson (2013), *Best Available Technique – Buller från bergtäkter*, TemaNord 2013:588.

- 3.59 Det kommer inte vara fler än två krossar i drift samtidigt eftersom det bara kommer finnas två krossar i tåkten: en förkross och en efterkross. Bullerutredningen behöver således inte kompletteras i denna del. I den uppdaterade bullerutredningen, se Bilaga I har det förtydligats att det inte kommer vara fler än två krossar i drift samtidigt.
- 3.60 *Redogörelse för om angivna drifttider i bullerutredningen (s.9) påverkar redovisade bullernivåer och i så fall hur de påverkas. Enligt Naturvårdsverkets vägledning bör den ekvivalenta ljudnivån bestämmas för den tid då den bullrande verksamheten pågår.*
- 3.61 Drifttider påverkar källstyrkan och därmed bullernivåerna. Som exempel kan nämnas att en halverad drifttid innebär en halverad ljudenergi och -3 dB i ljudeffekt och därmed också 3 dB i ljudbidrag från denna ljudkälla. Redovisningen i bullerutredningen påverkas dock inte av enskilda drifttider. Drifttider i detta sammanhang avser tåktens hela drifttid, d.v.s. kl. 06-18. Industriområdet gör att allt buller inom området ska sammanlagras och riktvärdet gäller för den ekvivalenta ljudnivån för hela industriområdet.
- 3.62 *Redogörelse för tekniska och ekonomiska förutsättningar att använda ljuddämpande borrhigg, samt vilka ljudnivåer som användandet av sådan resulterar i.*
- 3.63 *Redogörelse för tekniska och ekonomiska förutsättningarna att dämpa buller från andra processer än borrhigg, t.ex. från skutknackning, krossning, sortering och elverk samt vilka ljudnivåer som bullerdämpande åtgärder resulterar i. Det bör framgå vilken bullerdämpande effekt respektive åtgärd medför.*
- 3.64 I den uppdaterade bullerutredningen, se Bilaga I, har det förtydligats att en odämpad borrhigg har använts och att ljudeffekter för denna uppgår till 126 dB. En ljuddämpad borrhigg minskar ljudeffekten med ca 10 dB-enheter.
- 3.65 Sandvik och Atlas Copco, tillverkare av bland annat bergborrmaskiner, har tagit fram ljuddämpande borrhigg för topphammarrigg som i bådas fall går ut på att kapsla in borrhiggen samt dämpa luftintag och utlopp. För dessa båda tillverkare säljs bullerdämpningen som ett tillbehör/option som går att tillämpa på flera av dessa leverantörers borrhigg. Bullerreduceringen till omgivningen anges av båda tillverkarna till cirka 10 dBA jämfört motsvarande borrhigg i odämpat utförande.¹²
- 3.66 Swerock anser emellertid att bullerdämpande åtgärder inte är nödvändiga eftersom den uppdaterade bullerutredningen, se Bilaga I, utvisar att riktvärdena för industribuller innehålls med god marginal i alla tre beräkningsfall utan åtgärder och i ett "värsta fall" scenario. I realiteten uppstår sällan dessa scenarier.

¹² Pär Wigholm, Per Åke Nilsson och Örjan Johansson (2013), *Best Available Technique – Buller från bergtåkter*, TemaNord 2013:588, s. 30.

- 3.67 För en översikt av ljudkällor vid täkter och bullerdämpande åtgärder hänvisar Bolaget till rapporten *Best Available Technique – Buller från bergtäkter*.¹³
- 3.68 *Redogörelse för förekomst av buller, som karakteriseras av ofta återkommande impulser, vid bostäder.*
- 3.69 Exempel på impuls ljud kan vara skottbuller från skjutbana och smällar från metall mot metall. I vissa fall kan skutknackning i täkter ge upphov till impuls ljud. Detta gäller i första hand om skutknackning sker på hög nivå i täkten där inga skärmande pallkanter finns eller om avståndet till bostäder är kort. Det bör vidare noteras att ett ljud som är ett impuls ljud vid ljudkällan inte nödvändigtvis kommer definieras som ett impuls ljud vid en bostad exempelvis 300 meter från ljudkällan. Vidare ska eventuell förekomst av impuls ljud relateras till övrigt buller vid bostaden. Ett högt bakgrundsljud gör att skutknackningen blir mindre hörbar och att risken för impuls ljud därmed blir lägre. En låg bakgrundsnivå gör å andra sidan att skutknackningen blir mer hörbar och risken för impuls ljud blir högre. Bakgrundsnivån bestäms normalt av övrigt buller från täkten, vindbrus i skog och vegetation, trafikbuller med mera.
- 3.70 Vidare sker skutknackningen i täkten på lägre nivåer och därmed erhålls avskärmning mot kringliggande bostäder. Avståndet till närmaste befintliga bostad är cirka 750 meter. Ytterligare ett tiotal bostäder finns på ett avstånd inom en kilometer. Det är således ett långt avstånd mellan täkten och närmaste bostadshus.
- 3.71 Genom att tillse att tillräcklig avskärmning av skutknackningen erhålls, genom att skutknackningen sker på låga nivåer i täkten, gör Swerock bedömningen att verksamhetens buller till bostäder inte kommer att karaktäriseras av ofta återkommande impuls ljud. Bullret från skutknackningen beräknas då försvinna i övrigt buller från täkten.
- 3.72 Vibrationer
- 3.73 *Det behöver förklaras varför det i vibrationsutredningen anges olika avstånd mellan redovisade fastigheter och framtida brytområde för vibrationer respektive luftstötsvågor (tabell 1 respektive 2).*
- 3.74 Bolaget har, med hjälp av Forcit, tagit fram en uppdaterad vibrationsutredning, se Bilaga J. I den uppdaterade vibrationsutredningen har avstånden mellan redovisade fastigheter och framtida brytområde reviderats. I den tidigare versionen av vibrationsutredningen beräknades två avstånd, nuvarande och framtida. I den uppdaterade version har enbart hänsyn tagits till framtida avstånd och då blir avstånden lika, vilket också reviderats i den nya rapporten.

¹³ Pär Wigholm, Per Åke Nilsson och Örjan Johansson (2013), *Best Available Technique – Buller från bergtäkter*, TemaNord 2013:588.

- 3.75 Kemiska produkter
- 3.76 *En beskrivning av skyddsåtgärder för att förebygga förorening av mark- och vattenområde i samband med service av maskiner samt vid uppställning och annan förvarning av fordon och annan utrustning som innehåller klassificerad kemisk produkt.*
- 3.77 Det kommer inte ske service av maskiner inom verksamhetsområdet.
- 3.78 I tåkten används inte några övriga kemikalier förutom diesel för att tanka fordonen. Tankning av fordon genomförs på hårdgjord yta av stenmjöl. Vid eventuellt spill finns absorberingsmedel lättillgängligt för att snabbt kunna ta hand om föroreningen.
- 3.79 Samrådsredogörelsen
- 3.80 *Samrådsredogörelsen saknar utförlig beskrivning av avgränsningssamrådets genomförande med samtliga parter som anges i 6 kap. 30 § miljöbalken (t.ex. tidsangivelser, vilka dokument som har meddelats respektive part, annons i dagstidning, eventuella inkomna synpunkter samt bolagets bemötande av dessa, m.m.).*
- 3.81 Bolaget kompletterar med samrådsredogörelse jämte bilagor, se Bilaga K. Bilaga K ersätter tidigare inlämnad Bilaga B1 till ansökan.
- 3.82 Energi- och klimatfrågor
- 3.83 *En redovisning av nuvarande och framtida förväntade energianvändning av respektive energibärare av exempelvis el, diesel och HVO fördelat på olika processer, maskintyper och fordon. Det bör även finnas med en redogörelse rörande nyckeltal kring specifik energianvändning i olika processer, maskiner och fordon i kombination med en redogörelse för branschens genomsnittliga värden.*
- 3.84 *En redogörelse för vilka åtgärder som bolaget planerar för att hushålla med energi och begränsa utsläppen av klimatpåverkande gaser för att sträva mot att i första hand används förnybar energi liksom tidplaner för dessa områden (2 kap. 5 § miljöbalken)*
- 3.85 *En redogörelse för hur bolaget ska kunna halvera de klimatpåverkande utsläppen till 2030 i enlighet med den egna målsättningen. Det bör även finnas med en redogörelse för hur väl den planerade verksamheten harmoniserar med den färdplan för fossilfri konkurrenskraft som bergmaterialindustrin tagit fram tillsammans med organisationen Fosilfritt Sverige.*
- 3.86 Bestämmelserna i miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling och ska tillämpas så att bland annat hushållning med energi främjas, se 1 kap. 1 § miljöbalken. De allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken ålägger en verksamhetsutövare en skyldighet att hushålla med råvaror och energi och att i första hand använda förnybara energikällor, se 2 kap. 5 § miljöbalken. Hushållningsprincipen innebär att all verksamhet ska bedrivas och alla åtgärder ska vidtas på ett sådant sätt att råvaror och energi används så effektivt som

möjligt och förbrukningen minimeras. Kraven gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem, se 2 kap. 7 § miljöbalken.

- 3.87 Swerock arbetar kontinuerligt med att hushålla med energi och begränsa utsläppen av klimatpåverkande gaser. Vid inköp av nya maskiner beaktas alltid mer energieffektiva maskiner och bränslesnåla alternativ. Personal utbildas kontinuerligt i mer effektiv körning av bl.a. hjullastare för att hålla nere förbrukningen av drivmedel.
- 3.88 I övrigt anser Swerock att energibesparande åtgärder m.m. lämpligen utvärderas inom ramen för miljörapportering och egenkontroll, detta har även bekräftats av Mark- och miljööverdomstolen, se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom den 11 maj 2023 i mål M 3267-22.
- 3.89 Mot bakgrund av ovanstående finns det inte skäl att redovisa de redogörelser som Länsstyrelsen efterfrågar.
- 3.90 *En klagörande redogörelse för tekniska och ekonomiska förutsättningar att helt eller annars delvis övergå till drift av processutrustning, inklusive fordon, med el från det fasta elnätet. Bolaget bör klargöra om bolaget åtar sig helt eller delvis övergång till drift med el från det fasta elnätet. Om det finns en tidplan för sådan övergång bör den redovisas.*
- 3.91 Bolaget ser i nuläget inget rimligt alternativ för att övergå till eldrift av processutrustning och gula fordon då det skulle krävas oproportionerligt stora investeringar med ledningsdragnings och transformatorer till tälten.
- 3.92 För en av Swerocks andra tälter i Halmstad kommun har Bolaget gjort en förfrågan till bl.a. E.ON under 2019 om möjligheten till att leverera den mängd ampere (A) som behövs för att kunna bedriva krossanläggningarna samt erforderliga maskiner. Denna tält ligger i utkanten av Oskarström i Halmstad kommun och är något större än Bäck bergtält, men andelen maskiner som används i verksamheten är i stort samma för de båda tälterna. Det som E.ON och andra aktörer har meddelat är att det är svårt att leverera den mängd ampere (A) som Bolaget behöver för att kunna bedriva verksamheten helt på el. Bolaget fick in en offert som avser en nyanslutning på 35A som skulle förse personalbodarna med el. Kostnaden för detta uppgick då till ca 360 000 kronor exklusive moms. Det ska då tilläggas att för att köra Swerocks krossar behövs ett amperetal på minst 400A vilket skulle motsvara en kostnad på ca 4 140 000 kronor. Det ska även tilläggas att det i dagsläget enbart används mobila krossar i tälten som används kampanjvis 2–3 månader/år. Bolaget anser att det i dagsläget inte är rimligt att göra dessa investeringar. Det ska ytterligare nämnas att tälten i Oskarström ligger på ett avstånd om 1,3 kilometer från Oskarström varifrån elen skulle dras. Avståndet till närmaste alternativ i Bäck skulle vara betydligt större. Slutligen ska tilläggas att ovan nämnda belopp var de priser som gällde 2019 och dessa borde således vara betydligt högre idag.

- 3.93 Natur- och vattenfrågor
- 3.94 *En redogörelse för hur bolaget går till väga för att uppmärksamma invasiva arter inom det ansökta verksamhetsområdet samt hur invasiva arter hanteras och tas om hand så att spridning förhindras.*
- 3.95 Externa massor kommer inte tillföras verksamhetsområdet. Det finns därmed ingen risk för spridning av invasiva arter.
- 3.96 *Tidpunkt då planen för den biologiska mångfalden är färdigställd.*
- 3.97 En biologisk mångfaldsplan kommer att vara färdigställd senast sex månader efter det att tillståndet har tagits i anspråk.
- 3.98 *Enligt den samlade bedömningen i 6.7.4. miljökonsekvensbeskrivningen bedöms Finnån inte påverkas negativt till följd av ökat vattenflöde från verksamheten. Bolaget bör motivera bedömningen och komplettera med en redogörelse för hur den ansökta täktverksamheten påverkar Finnån med avseende på föroreningar i vattnet som avleds från täktverksamheten.*
- 3.99 En förändring av vattenflödet bedöms inte utgöra någon skada på Finnån eftersom det inte finns några motstående intressen inom avrinningsområdena eller påverkansområdet.
- 3.100 Analyser från vattenprover har genom åren visat på väldigt låga värden avseende suspenderade ämnen, kväve och oljeindex. Dessa parametrar bedöms inte höjas till följd av täktens utvidgning då det bl.a. kommer ske en större utspädning av vattnet till följd av bortledning från tälken. Beträffande övergödningens problematiken är det fosfor som är styrande och inte kväve vilket gör att miljökvalitetsnormerna inte bedöms påverkas med avseende på övergödning.
- 3.101 Då ingen mottagning av entreprenadberg eller externa massor kommer tillföras verksamheten, bedöms Finnån inte påverkas negativt med avseende på föroreningar i vattnet.
- 3.102 Uppskattningsvis är det ca 10 procent av det kväve som frigörs från sprängning som kommer gå ut i recipient. För en täktverksamhet av den här storleken motsvarar det ca 15 kilo kväve per år, vilket får anses försumbart i sammanhanget. Vidare ligger Finnån på ett relativt långt avstånd från verksamheten, varpå det kväve som avleds från tälken bedöms retardera.
- 3.103 *En redogörelse för skyddsåtgärder som*
- a) *Förebygger spill vid hantering av sprängmedel*
 - b) *Förhindrar att spill av sprängmedel förorenar vattenrecipienter.*
- 3.104 Det förekommer inget spill av sprängmedel i verksamheten och det föreligger därmed ingen risk för föroreningar i vattnet som avleds från täktverksamheten. Skyddsåtgärder är således inte nödvändiga.

- 3.105 *Den planerade vattenverksamheten medför att vattenavsänkning i berg i ett område som överlappar Ällingabäcken och den angränsande våtmarken (den hydrogeologiska utredningen s. 16). Det behövs en redogörelse för den planerade vattenverksamhetens påverkan på Ällingabäcken.*
- 3.106 Ällingabäcken och den angränsande våtmarken återfinns utanför påverkansområdet för den planerade vattenverksamheten, vilket betyder att avsänkning i berget är mindre än 0,3 meter när täkten är helt utbruten. En påverkan som är mindre än 0,3 meter är försumbar, se kapitel 6.4 i den hydrogeologiska utredningen, Bilaga B2 till ansökan. Vidare beräknar modellen att det inte kommer ske någon påverkan på grundvattenytans läge i närheten av bäcken, se kapitel 6.3 i den hydrogeologiska utredningen, Bilaga B2 till ansökan. Därmed förväntas ingen negativ påverkan ske på Ällingabäcken eller den angränsande våtmarken.
- 3.107 *En redogörelse för den planerade vattenverksamhetens påverkan på exemplaren av korallrot och naturvärdesobjekt 3 i naturvärdesinventeringen.*
- 3.108 Avseende naturvärdesobjekt tre, myren, är beräknad avsänkning i moränen ca 1–3 meter. Myren har ett lager av torv ovanpå moränen, varför avsänkning i moränen inte behöver betyda att avsänkning av grundvattenytans läge i myren sjunker lika mycket. Till detta tillkommer att utgående vatten från täkten kommer avledas genom myren, varvid man kan förvänta sig ett relativt kontinuerligt tillskott av vatten. Därmed kommer myren inte att torka ut av den beräknade avsänkning i moränen, och naturvärdena i objektet kommer därmed inte att skadas.
- 3.109 Korallrot noterades i en fuktig skog öster om verksamhetsområdet, och här förväntas ingen påverkan ske av avsänkning av det ytliga grundvattnet. Det sker en påverkan i berget, men den sprider sig inte upp till jordlagren och påverkar därmed inte grundvattenytans läge där. Det sker ingen hydrogeologisk påverkan i området där korallrot förekommer och därmed sker heller ingen påverkan på korallrot.
- 3.110 *Ansökan saknar förslag på uppföljning av vattenkvalitén eller biologiska undersökningar. I underlaget redovisas att detta kommer att tas upp i kontrollprogrammet. Det är inte osannolikt att det vatten som kommer att pumpas ut från täkten och som kommer att ledas genom sedimentationsdammarna, kan komma att innehålla förhöjda halter av kväve. Länsstyrelsen vill därför erinra om att det är viktigt att bolaget utför undersökningar innan täktverksamheten utökas för att kunna se eventuell påverkan från densamma.*
- 3.111 Se Swerocks bemötande i punkten 2.10 ovan.
- 3.112 Uppskattningsvis är det cirka tio procent av det kväve som frigörs från sprängning som kommer gå ut i recipient. För en täktverksamhet av aktuell storlek motsvarar det cirka 15 kilo kväve per år.

3.113 Fiskevårdsfrågor

3.114 *I Bilaga B4 Vattendragsinventering, bedöms Finnån ha höga naturvärden. Ansökan bör kompletteras med resultat från en elfiskeundersökning i Finnån samt från bottenfaunainventering av densamma.*

3.115 Utgående vatten från bergtäkten leds till Ällingabäcken vilken mynnar ut i Finnån. Då ingen negativ påverkan av Ällingabäcken bedöms uppstå till följd av ansökt verksamhet bedöms heller ingen negativ påverkan på Finnån ske. Elfiskeundersökning samt inventering av bottenfauna bedöms mot denna bakgrund inte vara motiverat.

3.116 Landskapsbild

3.117 *Miljökonsekvensbeskrivningen bör redogöra för den fullt utbrutna täktens påverkan på landskapsbilden, t.ex. sett från bostäder eller från område där landskapsbilden kan ha ett särskilt värde. De skyddsåtgärder som kan behövas för att minska påverkan på landskapsbilden bör redovisas.*

3.118 Täkten är belägen i skogsområde och är omgiven av skog, se Figur 1 nedan. Det finns inga närliggande bostäder eller rekreationsområden med insyn till verksamhetsområdet. Därav är påverkan mycket lokal och endast i direkt anslutning till täkten. Eftersom Swerock gör bedömningen att ansökt verksamhet medför en obetydlig konsekvens för landskapsbilden bedöms inte heller några skyddsåtgärder vara nödvändiga.

Figur 1. Satellitbild över verksamhetsområdet och omgivande landskap.

3.119 Täkten är i stort sett helt insynsskyddad naturligt genom skogen som omger täkten. Nedan redovisas bilder från byn Bäck (Bäckhästens Bageri och Café) samt från väg 687 vid infarten till täkten.

Figur 2. Figuren visar hur sikten mot täkten ser ut idag från Bäckhästens Bageri och Café öster om verksamhetsområdet. Avståndet till täkten uppskattas till 1,1 kilometer och kommer i framtiden inte att förändra landskapsbilden till följd av nytt täkttillstånd.

Figur 3. Visar sikten upp mot täkten från väg 687 söder om täkten. Täkten skymms idag av skogen som omger täkten. Detta kommer inte att förändras till följd av nytt tillstånd då avståndet från fågelvägen till täkten är cirka 550 meter.

- 3.120 Kulturmiljöfrågor
- 3.121 *I miljökonsekvensbedömningen finns inte redovisat att någon frivillig utredning genomförts. Då det planerade utökade området är omfattande bedömer Länsstyrelsen att en arkeologisk utredning, steg 1 enligt 2 kap. 11 § kulturmiljölagen (1988:950) ska utföras. En begäran om arkeologisk utredning ska skickas in till Länsstyrelsen.*
- 3.122 Se Swerocks bemötande i punkten 3.36 ovan.
-

Malmö som ovan

Christian Härdgård

Bilagor

Bilaga I, Uppdaterad bullerutredning

Bilaga I1, Bullerkartering

Bilaga J, Uppdaterad vibrationsutredning

Bilaga K, Samrådsredogörelse

Bilaga K1, Samrådsunderlag

Bilaga K2, Länsstyrelsens beslut i frågan om betydande miljöpåverkan

Bilaga K3, Anteckningar från inledande samråd

Bilaga K4, Inkomna yttranden i anledning av skriftligt samråd med närboende

Bilaga K5, Inkomna yttranden i anledning av skriftligt samråd med myndigheter, kommuner och organisationer